

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

2012-12-18
MF/AW
Dnr 213/12

REMISSVAR

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Lärarnas Riksförbund

Box 3529

103 69 Stockholm

Tel 08 - 613 27 00

Fax 08 - 21 91 36

lr@lr.se

www.lr.se

Yttrande över remissen Uppsägningstvister: En översyn av regelverket kring tvister i samband med uppsägning av arbetstagare (SOU 2012:62)

Lärarnas Riksförbund har beretts tillfälle att yttra sig över arbetsmarknadsdepartementets ovan rubricerade remiss.

Utredningen har haft i uppdrag att se över reglerna kring tvister i samband med uppsägningar och att lämna förslag på hur arbetsgivarnas kostnader i samband med den typen av tvister kan begränsas.

Utredningen föreslår tre större ändringar i lagen om anställningsskydd (LAS). Lärarnas Riksförbund avvisar samtliga tre förslag och föreslår i stället följande.

- I LAS bör införas ett tydligt krav på att arbetsgivaren i ett tidigt stadium klarlägger och konkretiserar skälen till ett beslut att skilja arbetstagaren från tjänsten.
- Lärarnas Riksförbund anser att det bör genomföras en generell höjning av nivåerna på skadeståndet enligt 39 § LAS.

Lärarnas Riksförbunds grundläggande inställning till de föreslagna ändringarna är att de på ett oacceptabelt sätt urholkar anställningsskyddet för arbetstagarna. Utredningen vittnar om avsaknad av praktisk vana och erfarenhet från såväl uppsägningstvister som hanteringen av dessa ur ett ombudsperspektiv.

Den främsta orsaken till långdragna processer i uppsägningstvister är enligt Lärarnas Riksförbunds erfarenhet att grunden för arbetsgivarens beslut om uppsägning och avskedande är diffus och oklar. Syftet att förkorta processen och därmed minska arbetsgivarens kostnader i denna typ av tvister kan enligt Lärarnas Riksförbund framförallt uppnås genom att det uppställs ett tydligare krav på att arbetsgivaren i ett tidigt stadium klarlägger och konkretiserar skälen till beslutet att skilja arbetstagaren från tjänsten. Detta skulle ge förbundet möjlighet att snabbare kunna göra en bedömning av

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

skäligheten av beslutet och att i ett tidigare skede fatta beslut om huruvida tvisten bör bli föremål för en domstolsprövning.

Lärarnas Riksförbund vill särskilt framhålla följande brister i förslaget

Utredningens förslag att anställningen ska bestå i högst ett år om arbetsgivare och arbetstagare tvistar om en uppsägnings giltighet.

Bestämmelsen om anställningens bestånd har enligt förarbetena till LAS tillkommit för att arbetstagarens möjligheter att fortsätta sin anställning efter ogiltigförklaringen inte ska urholkas. Lagstiftaren har utgått ifrån att det i vissa fall kan dröja länge innan saken blir slutligt avgjord och har vid en intresseavvägning valt att sätta arbetstagarens intresse i första rummet. Regeln om anställningens bestånd under tvisten ger starka incitament för att parterna snabbt ska lösa tvisten innan den når domstol, vilket enligt Lärarnas Riksförbunds erfarenhet också sker i de flesta fall. Denna ordning har alltså stora fördelar för alla parter och bör därför bestå.

Det centrala kollektivavtalet på den offentliga sektorn, allmänna bestämmelser (AB), innehåller i § 33 bestämmelser om uppsägningstid uppgående till ett år under vissa angivna förutsättningar. Liknande bestämmelser finns även i kollektivavtal inom den privata sektorn, till exempel i Almega tjänsteföretagens så kallade Friskoleavtal. Utredningens förslag skulle innebära att uppsägningstid och tiden för anställningens bestående under en tvist om uppsägningens giltighet skulle sammanfalla i tiden. Detta skulle innebära en kraftig försämring för den arbetstagare som befinner sig i denna situation.

En konsekvens av utredningens förslag att anställningen under tvist om uppsägnings giltighet enbart skulle bestå i ett år, är att domstolarna skulle vara tvungna att ytterligare prioritera mål av detta slag. Domstolarna skulle därmed i högre grad få lägga mål i andra arbetsrättsliga frågor åt sidan. Lärarnas Riksförbund anser att det vore en stor nackdel.

Utredningens förslag att skadeståndet enligt 39 § LAS ska reduceras för arbetsgivare med färre än 50 anställda.

Syftet med nuvarande bestämmelse i 39 § LAS är att motverka att arbetsgivaren beslutar om uppsägning eller avskedande utan laglig grund. Det är enbart i de fall där en uppsägning eller ett avskedande inte har varit lagligt grundad och därför förklaras ogiltigt som arbetsgivaren ska betala skadestånd enligt bestämmelsen. Detta menar Lärarnas Riksförbund är högst rimligt.

Lärarnas Riksförbund ställer sig frågande till att det finns något tydligt samband mellan antalet anställda och en arbetsgivares betalningsförmåga. Dessutom skulle utredningens förslag komplicera tillämpningen på ett

LÄRARNAS
RIKSFÖRBUND

betydande sätt. Lärarnas Riksförbund ser därför inte några fördelar, utan enbart nackdelar med utredningens förslag.

Skadeståndet enligt 39 § LAS har legat på samma nivåer sedan 1982 års LAS infördes. Lärarnas Riksförbund anser därför, tvärtom, att det bör genomföras en generell höjning av nivåerna på skadeståndet enligt 39 § LAS.

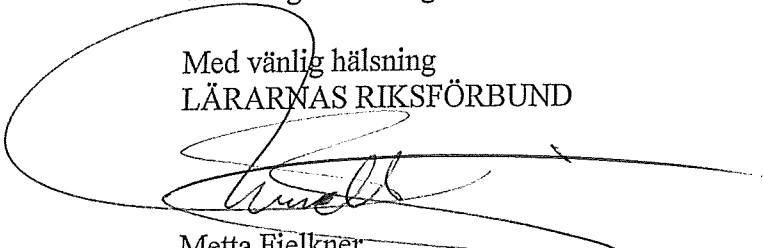
Utredningens förslag att det inte ska gå att ogiltigförklara en arbetsbristuppsägning för att arbetsgivaren har åsidosatt sin omplaceringsskyldighet.

Lärarnas Riksförbund känner inte igen utredningens beskrivning att arbetstagare i en uppsägningstvist åberopar bristande omplacering i syfte att bibehålla sin anställning under tvisten. Enligt förbundets erfarenhet åberopas denna omständighet bara när arbetsgivaren de facto inte har uppfyllt sin omplaceringsskyldighet enligt 7 § LAS. Det kan således finnas lediga arbeten som arbetstagaren kan omplaceras till och någon arbetsbrist föreligger därmed inte. Att i en sådan situation frånta arbetstagaren möjligheten att ogiltigförklara uppsägningen urholkar anställningsskyddet på ett oacceptabelt sätt.

Sammanfattning

Lärarnas Riksförbunds anser inte att arbetsgivarens intresse av att kunna förutse kostnaderna vid en uppsägningstvist ska väga tyngre än arbetstagarens anställningsskydd. Lärarnas Riksförbund avstyrker således utredningens förslag i ovanstående delar.

Med vänlig hälsning
LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Metta Fjellkner
Förbundsordförande

Annika Wahlström